

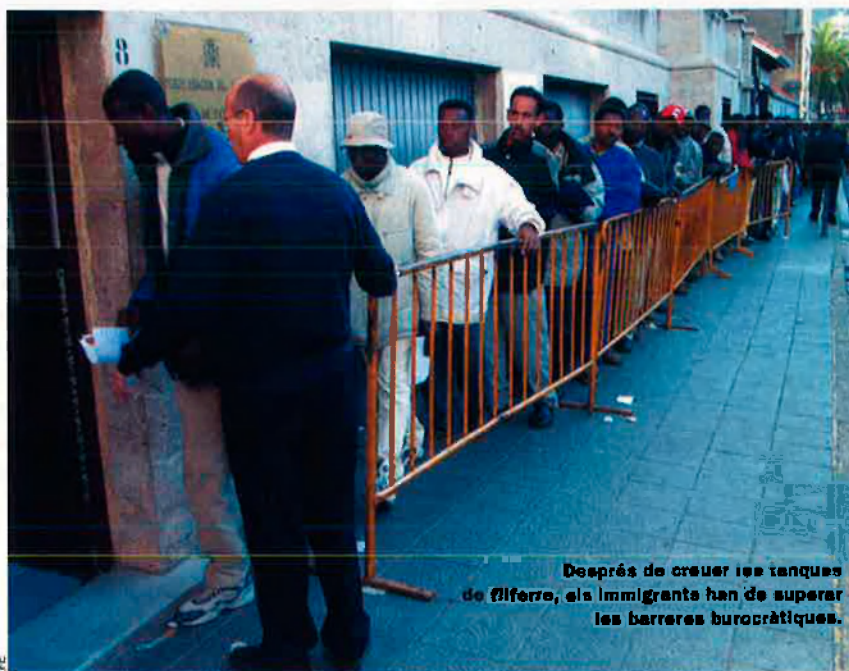
El món com a 'apartheid'

Sento fer-me pesat, però el que està passant a prop de Ceuta i Melilla em sembla una de les coses més serioses que l'actualitat ens ha portat en els darrers temps. Des de fa setmanes cada dia està a les portades de la premsa europea. En canvi, aquí, el soroll pel nou repartiment del poder —o no és això el que planteja l'Estatut?— i les eternes rancúnies, tan característiques de la psicopatologia de les petites diferències entre pobles veïns i superposats, està passant per sobre del drama de la frontera sud d'Europa. Perden la veu clamant per l'Espanya que s'enfonsa, que és el malson preferit del nacionalisme espanyol, que com tot nacionalisme té sempre una inevitable pulsio masoquista (què farien els nacionalistes sense un fantasma que els perseguís?), i no es donen compte on és el vertader problema, signe de la decadència moral d'una Europa tenyida per la por —la ideologia de la seguretat ha fet forat— que renuncia als seus principis per protegir-se d'un terrible enemic: la misèria de la humanitat. Si els polítics jerarquitzen tan poc els problemes, no és estrany que quasi sempre arribin tard.

El que està passant a Ceuta i Melilla té unes claus particulars no menyspreables. La posició del Marroc, sempre interessat a fer pressió sobre les dues ciutats espanyoles enclavades al Magrib. I l'interès de les autoritats marroquines d'obtenir el reconeixement de la Unió Europea a la porta de la qual fa temps que truquen. L'eterna rivalitat entre Algèria i el Marroc que fa que juguin amb els immigrants com si fossin mercaderia tòxica. I el menyspreu pel material humà, que no és cap exclusiva dels marroquins, sinó una de les formes de maldat més ben repartides pel Planeta. Només cal pensar en Putin o en Bin Laden, com dos exemples —un des del poder d'estat i un altre des del terror clandestí— de maneres de fer política sense reparar en despesa de persones. És evident també, per completar les característiques locals del problema, que Espanya té una posició complicada amb la sobirania de Ceuta i Melilla, per què és difícil reclamar per un cantó Gibraltar i per l'altre defensar l'espanyolitat de Ceuta i Melilla. Una de dues: o s'aplica el principi de territorialitat, i en aquest cas Gibraltar hauria de ser espanyol i Ceuta i Melilla marroquins, o s'aplica el principi de la voluntat dels ciutadans, i probablement, per aquell principi que tothom vol ser del país més desenvolupat i important, els de Gibraltar voldran seguir sent anglesos —amb els privilegis afegits que això els comporta—, i els de Ceuta i Melilla, espanyols.

Però, en fi, tot això és la dimensió regional del problema. El que està passant a la frontera sud d'Europa té una dimensió indicària del desordre global molt significativa. I és un exemple de les enormes dificultats de governar els processos que

genera la globalització. Aquests canvis d'escala sempre provoquen moviments de persones. A l'anterior globalització, la del colonialisme, prop d'un 10% de la població del Planeta va bellugar de país. Però va ser un procés de conquesta i molts van anar a parar a territoris que estaven per explotar. Aquesta vegada s'està movent al voltant d'un 3% de la població, a la qual cal afegir l'èxode del món rural al món urbà dins dels països del Tercer Món. I ara la tendència és a la concentració: en nuclis urbans i poblats que es posen fins a rebentar. D'aquesta manera, les ciutats es converteixen en els contenidors de tots els problemes del món.

Després de creuar les tanques de filferro, els immigrants han de superar les barreres burocràtiques.

La gent més capaç d'Àfrica truca a les portes d'Europa i es troba el pas barrat amb tanques de filferro amb punxes. Tot-hom ho dona per bo: malgrat que és ineficient (acaben entrant igualment, però amb més risc, i altre cop el menyspreu pel material humà) i que va contra els principis més elementals que havien fet gran Europa. Amb el mur de Berlín, recordàvem sempre que la lliure circulació forma part dels drets humans. Ara aquest dret sembla amortitzat. Els drets són segons interessa.

La globalització fa el món més petit: ens apropa els uns als altres i trenca definitivament el somni de les societats homogènies. Però, paradoxalment, més a prop no vol dir més junts. Les desigualtats es fan tan manifestes que s'obliden ràpidament els grans principis democràtics. Cada cop estem més a la vora de dividir el món en dues categories irreconciliables: rics i pobres. I veiem els pobres com un destorb, almenys quan no estan al lloc de treball. El món, com un immens *apartheid*. A la pregunta: quin és el "nosaltres" de què ens sentim responsables i solidaris? Molt poca gent dona, per resposta: la humanitat. Tot queda a casa: la família i la tribu.